

РЕШЕНИЕ

№ 31394

гр. София, 07.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 76 състав, в
публично заседание на 08.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Панайотов

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **3320** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба с № 258/ 17.03.2026 г. от доц. д-р И. Н. Н., представлявана от адв. А. И. против Заповед №1-36/05.03.2026 г. на директора на Института по микробиология „С. А.“ към Българската академия на науките(ИМикБ – БАН).

С жалбата се иска отмяната на оспорената заповед, като са представени аргументи за нейната незаконосъобразност. Твърди се, че при издаването на заповедта е допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Навежда се още, че актът противоречи на материалноправните разпоредби и не съответства с целта на закона - основания за оспорването и отмяната на заповедта по смисъла на чл. 146, т. т. 3, 4 и 5 от АПК. Посочено е, че при образуването на административно производство за отнемане на присъдената ѝ научна степен „доктор на науките“ жалбоподателката не е уведомена и съответно - конституирана като страна, което представлява нарушение на чл. 26, ал. 1 от АПК. Изложени са твърдения, че доц. д-р Н. не е запозната с текста и съдържанието на Писмо на министъра рег. № 0901-250/13.02.2026 г. и че ако е налице евентуално разменена кореспонденция по въпросния повод, тя е между него и проф. П. П. в качеството ѝ на директор на ИМикБ-БАН. Въпреки че действията на директора в това производство са се изразили единствено в издаване на заповедта, той е бил длъжен да изпълни чл. 26, ал. 1 от АПК и да уведоми доц. Н. за започването, а при изразено нейно желание - да я конституира като страна със съответните права и задължения. Жалбоподателката застъпва, че неизпълнението на горепосочената норма е нарушило правото ѝ на защита. Поддържа се позицията, че Директорът на ИМикБ - БАН не е изпълнил задълженията си по чл. 27, ал. 2, т. 6 от

АПК преди издаване на обжалваната негова заповед. Действайки в изпълнение писмото на министъра, той не е изяснил „наличието на други специални изисквания, установени със закон“, а именно изискванията на чл. 35, ал. 1, т. 1, пр. 1 от ЗРАСРБ - да е доказано по законоустановения ред плагиатство в защитената дисертация на доц. Н.. Въпреки формалното наличие на доклад от Комисията по академична етика (КАЕ), в жалбата се твърди, че същият е изготвен при съществени нарушения на административнопроизводствените правила за работа на КАЕ по смисъла на чл. 30, ал. 9 и 10 от ЗРАСРБ, а съдържанието му не отговаря на обективната действителност. Поради това, жалбоподателката смята, че докладът на КАЕ не може да изпълни функцията, определена му от закона и съдебната практика, и не може да установи по „законоустановен ред“ наличието на плагиатство. Изложени са аргументи, че докладът на КАЕ е подготвителен процедурата документ, който в случая води до незаконосъобразност на процесната заповед на директора на ИМикБ-БАН. Като причина за това се посочва, че КАЕ не е спазвала нито един от възможните срокове за своето произнасяне, което прави докладът нищожен поради липсата на времева компетентност на КАЕ да се произнесе по съществото на разглеждания въпрос. Отречено е наличието на плагиатство по смисъла на ЗРАСРБ и се твърди, че изводите в становищата на арбитрите, посочени в доклада на КАЕ и възприети изцяло от нея, са 6 тенденциозни и неверни. Претендират се разноски.

В съдебно заседание, чрез процесуалния си представител адв. И., жалбоподателката поддържа изложеното в жалбата, като допълва, че заповедта е издадена въз основа на писмо на Министъра на образованието и разпоредба на закона, която вменява на Директора научния институт в случаите, когато е налице законосъобразно постановяване на плагиатство, да се издава такъв акт. Застъпва позицията, че няма основание за твърдението, че е налице плагиатство.

В представена по делото писмена защита от 17.07.2026 г. се потвърждават изложените в жалбата съображения, като са представени подробни допълнителни аргументи за нейната основателност. Ответната страна - директора на Института по микробиология „С. А.“ към Българската академия на науките, в съдебно заседание, се явява лично, като описва подробности досежно развитието на процедурата и предхождащите я събития. Посочва, че е получила писмо от министъра на образованието, с което ѝ било съобщено, че комисията по академична етика е определила трима арбитри. Посочва още, че твърдението, че двама от арбитрите са потвърдили, че има плагиатство, а един не, не отговаря на документите. Един от арбитрите подозира „идейно плагиатство“, а двама от тях казват, че няма такова. Според проф. дн П. П., министърът на образованието е бил подведен от Комисията по академична етика, подведена е била и тя, вследствие на което е издала оспорваната заповед.

След като прецени събраните по делото доказателства, във връзка с доводите и съображенията на страните, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателката доц. дн И. Н. е защитила успешно на 19.06.2025 г. дисертационен труд на тема „In vitro и in vivo изследване на антивирусната активност на серии нови диарил етери и техни аналози - перспективни химиотерапевтици в анти-ентеровирусната терапия“. След защитата ѝ е била присъдена научна степен „доктор на науките“, издадена ѝ е диплома за „доктор на науките“ с рег. № 001742/08.07.2025 г. и същата е вписана в регистрите на Националния център за информация и документация (Н.) на 18.08.2025 г. Председател на научното жури (НЖ) е бил директорът на ИМикБ-БАН и ответник по настоящото производство - проф. дн П. П..

Административното производство е започнало с постъпил сигнал с рег. № 74-02-1036 от 17.07.2025 г. за нарушаване на научната етика и плагиатство в защитената дисертация на доц. Н.. Сигналът е подаден от академик А. С. Г., д.м.н. След проверка и анализ на необходимите доказателства, вкл. дисертацията на доц. Н., председателят на БАН, с писмо с рег. № 74-02-1036-

1/22.10.2025 г. е уведомил Г. и е изразил становището на ръководството на БАН за неоснователността му и съответствието на проведената процедура с действащото законодателство. Специфично е посочено, че дисертационният труд е преминал проверка чрез антиплагиатната система S. Plagiarism, като е отчетен минимален процент сходства, обясними с коректно цитиране от страна на дисертанта на използваните източници, и утвърдените научни формулировки.

На 28.10.2025 г. акад. Г. е подал втори сигнал - до министъра на образованието и науката, с копие до Комисията по академична етика към министъра, регистриран в Министерство на образованието и науката (МОН) с вх. № 94-7349/28.10.2025 г. Със Заповед на министъра (МЗ) № РД 09-3390/29.10.2025 г. е определена Комисия по допустимост на сигнала на акад. Г., изразила становище за неговата допустимост. Със заповед МЗ № РД 09-3431/04.11.2025 г. сигналът е бил възложен на КАЕ за проверка на неговата основателност. Определени са трима арбитри (проф. д-мн Р. М. А., доц. д-р В. С. Ш. и проф. д-р Р. И. А.), на база на чиито становища КАЕ е изготвила доклад до министъра от 11.02.2026 г. Комисията е приела наличие на плагиатство в дисертационния труд на доц. Н., защитен в процедурата за придобиване на научна степен „доктор на науките“.

Професор А. е приела, че е налице хипотезата на „умишлено плагиатство“. Счита, че са „...налице доказателства за съзнателно използване на чужд интелектуален продукт - научни достижения, при което почти, дословно или чрез смислово припокриване се използва най-вече основната идея, но и референтни Инхибитори и вирусни модели ...“

Проф. А., констатира следното: „... Обстойният преглед на всички приложени документи (описани в началото на Становището) показва, че в конкретния случай не става дума за плагиатство, а за приемственост в науката.“ Допълва, че са спазени законовите изисквания и процедурен ред за присъждане на научната степен „Доктор на науките“ на доц. д-р И. Н..

В крайното си заключение, доц. д-р Ш. изразява становище за нарушения на процедурата по защитата на дисертацията, като посочва, че същата не отговаря на минималните законови изисквания. Констатира също, че не е налице плагиатство, тъй като според публикуваните статии доц. И. Н. е участвала пълноправно и солидарно с акад. Г. като съавтор.

Въз основа на посочените становища на арбитрите, КАЕ е установила наличието на извършено закононарушение - плагиатство, в дисертационния труд на доц. Н.. В доклада се посочва изрично, че доц. Ш. потвърждава в заключението си твърденията за плагиатство на другия рецензент проф. А. Изказано е мнение, че решението на научното жури следва да се счете за нищожно и да бъде отменена присъдената научна степен. Предложено е на министъра да се приложат разпоредбите на чл. 35, ал. 1 и ал. 2 от ЗРАСРБ.

Министърът на образованието и науката, със свое Писмо рег. № 0901-250/13.02.2026 г. до директора на ИМикБ - БАН, е изложил накратко изводите от доклада на КАЕ и е помолил директора да упражни предвидените в чл. 35, ал. 3 от ЗРАСРБ правомощия за отнемане на научната степен „доктор на науките“ на доц. Н., както и да уведоми МОН за извършеното.

Вследствие на писмото е издадена обжалваната Заповед №1-36/05.03.2026 г. на директора на ИМикБ – БАН. Министърът е уведомен за издадения акт от директора на ИМикБ – БАН с писмо с изх. № 232/ 09.03.2026 г. Със заповедта е наредено отнемането на научна степен „Доктор на науките“ на доц. И. Н. Н. - Лаборатория „Експериментална химиотерапия на ентеровирусните инфекции“ към Департамент „Вирусология“ на Институт по микробиология „С. А.“ към БАН, придобита по реда на ЗРАСРБ и присъдена от научно жури на 19.06.2025 год. (Диплома от БАН с № 001742 /08.07.2025 год.). С т. 2 от Заповедта е отменена заповед на директора на ИМикБ – БАН с № Ш-876/ 29.07.2025 г. за начисляване ежемесечно на допълнително възнаграждение за научна

степен „доктор на науките“ към основното трудово възнаграждение на И. Н. Н., считано от 06.03.2026 г.

С писмо на министъра на образованието и науката с рег. № 0901-250/15.04.2026 г., адресирано до проф. П., в качеството ѝ на директор на ИМикБ – БАН, се иска от директора на института да предприеме необходимите действия за точното и пълно изпълнение на чл. 35 ал. 1-3 от ЗРАСРБ. В писмото е посочено, че това означава освен да се отнеме научната степен на основание чл. 35. ал. 2 от ЗРАСРБ на лицето, по отношение на което е установено, че е извършило плагиатство, същото следва да бъде и освободено от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗРАСРБ. В писмото е посочен и краен срок за извършването на тези действия – 30 април 2026 г.

В отговор на гореописаното писмо, директорът на ИМикБ – БАН, с писмо с изх. № 393/29.04.2026 г., излага своето становище спрямо процесната ситуация. Директорът изразява личното си мнение, че в дисертационния труд на доц. д-р Н. „липсва плагиатство под каквато и да е форма“. Професор П. уведомява министъра за настоящото дело. Навежда, че с жалбата са оспорени както нейната заповед, така и изготвения от КАЕ доклад, като с оглед тези обстоятелства моли министъра да преразгледа искането, отправено към нея с писмо изх. № 0901-250/15.04.2026 г. да освободи в срок до 30.04.2026 г. доц. И. Н. от академичната ѝ длъжност. Счита, че предвид наличието на образувано дело пред съда, това следва да стане след окончателното произнасянето на АССГ по образуваното административно дело.

С цел изясняване на фактическата обстановка по делото, с определение № 11288 от 23.03.2026 г., съдът допусна съдебно-микробиологична експертиза.

В кредитираното от съда заключение, вещото лице посочва, че целта на дисертационен труд за научна степен „доктор на науките“ на доц. д-р И. Н. е „Да се проведе *in vitro* и *in vivo* изследване на анти-ентеровирусната ефективност на инхибитори на клетъчната фосфотидилинозитол-4 киназа бета MDL-860, както и на библиотека от новосинтезирани негови аналози, за да бъдат идентифицирани по-ефективни и безопасни химиотерапевтични агенти, които биха могли да бъдат приложени както в комбинирани терапевтични схеми, така и в моно терапевтични курсове за лечение на ентеровирусни инфекции“.

Според вещото лице действително на стр. 49 от дисертационния труд на доц. И. Н. авторството на терапевтичната схема за последователно алтернативно прилагане на антивирусни съединения (САА) е заявено изрично в текста, а именно, че тази схема е въведена от акад. Г. „като пионер в областта на ентеровирусните изследвания в България“. Посочено е също в текста, че „този курс на лечение се състои в последователно редуващо (САА - consecutive alternating administration), а не едновременно прилагане на вещества в комбинация и е новост в химиотерапията на вирусните инфекции“ (G., A.S. et al., 2015). Резултатите в публикациите, където доц. Н. не е съавтор, са цитирани в хронологичен ред в литературния обзор, с цел да се представят както предходните изследвания, така и да се очертае изследователския път на научната тематика в рамките на Лабораторията по експериментална химиотерапия на ентеровирусните инфекции и научната школа на акад. Г.. В този смисъл тези резултати не са цитирани като експериментални данни и научни приноси на доц. Н., а единствено и само с обзорен и исторически характер и като стъпало в развитието на терапевтичната тематика.

Вещото лице прави заключение, че е принципно положение в науката, когато един научен резултат е вече публикуван и е свободно достъпен за всички, той да бъде подлаган на всякакви проверки и изпитвания, поради което във всички научни разработки (в частност дисертации), в заключителната им част се обобщават резултатите от проведените собствени изследвания, като се посочват кои от научните приноси са оригинални, т.е. дело на автора, и кои имат потвърдителен характер, т.е. дублират резултатите на предшестващи изследвания, които коректно се цитират.

Освен това когато един учен има претенциите да е създал своя научна школа, то съвсем естествено е неговите ученици да се ползват от неговия опит и достижения в дадената област и всячески да се опитват да ги прилагат практически, както и да ги доразвиват и усъвършенстват. Такава логика следва и дисертационният труд на доц. Н. - стъпвайки на постижения със значим практичен ефект, да се стреми да ги доразвие и обогати. В допълнение рецензентите на дисертационния труд, които са утвърдени учени с богат опит и компетенции в областта на вирусологията и микробиологията, също подчертават, че приложената терапевтична схема за комбинирано последователно прилагане на антивирусните съединения при експериментална коксаки В1 невроинфекция с цел преодоляване на вирусната резистентност е оригинален принос и разкрива перспектива за следващи изследвания в тази област и възможности за практично приложение (проф. д-р П. Х., проф. д-р Н. К.). Рецензентът доц. Р. М.— Г. подчертава, че „дисертационния труд е резултат на дългогодишен труд и установена сериозна традиция в департамента и Института по микробиология” и че приносите в него могат да бъдат основа за бъдещи предклинични проучвания и „бъдещо разработване на широкоспектърни съединения срещу други вируси освен ентеровирусите“, което е „правилно и похвално“ (доц. д-р М. К.). Така че, тук въобще не може да става въпрос за плагиатство, а за разумен и перспективен научен подход за ползване на вече утвърдени схеми, предполагащ последващо широкомащабно проучване на получените резултати.

Експертното заключение се позовава на посоченото в цитираните научни списания, като посочва, че публикациите са от 2015 година. Фактът, че доц. Н. не е цитирала дисертацията на ас. д-р А. С. (която е от 2019 г.) не може да се счита като основание за наличие на плагиатство по отношение на получените от последната научни резултати, тъй като същите са публикувани за общо ползване в специализираните издания, а в тях двете дисертантки са съавтори, което предполага, че изследванията им са съвместни и те могат да ги цитират коректно в други свои разработки, вкл. дисертации, с цел тематична пълнота на изследванията. Освен това доц. Н. е включила и анализираща единствено и само резултатите от двете експериментални комбинации, в чието разработване е участвала пряко и активно. Именно тези резултати са обобщени като научен принос. В дисертационният труд на А. С. са включени експерименти с прилагане на тройни комбинации, както с К. В1, така и с кардиотропния вирус К. В3. Докато в дисертацията на доц. Н. приносът е формулиран единствено от резултатите от двете тройни комбинации от експериментите с К. В1 невроинфекция при новородени мишки, в които тя е участвала лично.

ВЛ посочва, че в науката е ноторно известно, че щом в разработването на дадена публикация са посочени п-брой учени като нейни автори, то тя се счита за техен общ научен принос, за който всеки от авторите е допринесъл съобразно своите компетенции и практичен опит. Следователно всеки от съавторите може да цитира тази научна разработка като своя и да я ползва в други свои изследвания по свое усмотрение. Освен това много рядко в подобни научни направления, като „Вирусология“, се срещат публикации представени от един единствен автор, като обикновено това е учен с огромен опит и основоположник на научна група или школа. Всички съавтори имат също така правото да доразвиват (и в частност дори отричат и преработват) своите публикувани научни резултати, стига да могат да мотивират и докажат убедително за научната общност, която ще ползва тези резултати, че това е необходимо и правилно.

Направените 6 извода от проведените научни изследвания, напълно отговарят на получените резултати, посочени ясно, както в самата дисертация, така и в приложените публикации (в които дисертантката е съавтор). Първият принос, а именно че въвеждането на новата схема за прилагане на съединения (вкл. съединението MDL-860), срещу коксаки В1 вируси предпазва от развитието на резистентни мутанти, което е особено важно за практиката, е формулиран, базирайки се на

резултати, публикувани в две публикации с нейно съавторство и затова изрично в приноса е посочено, че става въпрос за невроинфекция с кокаски В1 в новородени мишки. Посоченият в дисертацията принос: „Въведена е нова терапевтична схема за комбинирано последователно прилагане на антиентеровирусни съединения при коксаки В1 вирусна невроинфекция в новородени мишки. Тази схема ефективно възпрепятства развитието на резистентни ентеровирусни мутанти, което представлява ключова характеристика на предложената терапевтична схема.“ не представлява присвояване на чужд научен резултат, тъй като този извод е формулиран на базата на интерпретация на резултати, които са публикувани от дисертантката (в съавторство) като основен експериментатор. Сходството произтича от принадлежността ѝ към изследванията на една и съща школа и е логично продължение на общата терапевтична концепция. Посочена е възможността тези съединения да бъдат използвани в последващи, предклинични проучвания на антивирусни средства. В този смисъл рецензентите, които са вникнали детайлно в проблематика подчертават, че дисертацията представлява едно оригинално и задълбочено проучване на прилагането на стари и новосинтезирани антивирусни средства срещу ентеровирусите, не само при едновременно, но и при последователно САА приложение (проф. Р.П., проф. П.П., проф. Н.К.), което е обобщено в приносите.

Всеки дисертационен труд обобщава резултатите от цялостната работа на учения по даден проблем и съвсем естествено, че публикациите отразяват получените приноси, включени в него. В този смисъл дисертационният труд на доц. Н. включва всичките 26 публикации (в които е съавтор), които сами по себе си представляват отделни части от цялостната ѝ работа по даденото научно изследване и не са включени резултати от публикации, в които тя не участва. Не случайно всички рецензенти отбелязват, че събрала двойно повече от необходимите точки за присъждането на научната степен „доктор на науките“.

Крайното обобщено заключение на вещото лице е, че няма никакви данни за плагиатство от страна на доц. д-р И. Н., в дисертацията по придобиване на научната степен „доктор на науките“ и че всички получени резултати са нейно дело, в резултат на дългогодишни изследвания в рамките на една известна в научните среди школа, чийто основоположник е акад. Г.. Комбинираните лекарствени подходи, включително анализът на двойни и тройни комбинации е утвърдена практика в науката и е концептуално логичен и широко прилагат инструмент в световната научна литература. В дисертационният труд на доц. Н. този подход не е представен като авторско откритие и не е възпроизведен механично, а е използван като основна и необходима част от методологията на научната област, в която е създаден. В този смисъл приносът на акад. Г. и другите учени от екипа на Лабораторията по експериментална химиотерапия на ентеровирусните инфекции е ясно и недвусмислено признат, а използването на сходни стратегии в експерименталната работа не представлява плагиатство, а легитимна академична практика и естествено развитие и надграждане на научно познание и опит.

В хода на съдебното следствие са изслушани свидетелските показания на свидетелите доц. Г. М. Д. и Н. Й. Н.-В.. Доц. Д. заявява, че е бил ръководител на проект 20211/2014 г. Относно вирусологичните експерименти в лабораториите и основната работа по тях, свидетелят заявява, че са извършвани от доц. И. Н.. Допълва, че са участвали и други негови колеги, но основното участие е именно на доц. Н.. Посочва, че крайният отчет за изпълнението на проекта е общ, без индивидуализиране на участниците. Не се предвижда, по регламент, да се посочва кой участник с каква работа е допринесъл, отчетът е цялостен. Свидателят категорично отхвърля твърдението, че участието на доцент Н. се е ограничавало единствено до модел на инфекция с „К. ВЗ“, като допълва, че то се разпространява от академик Г.(подателят на сигнала за нарушаване на научната етика и плагиатство в дисертацията на жалбоподателката). Доц. Д. поставя доц. Н. на първо място

в биологичната част на проекта и по отношение на извършената работа. Свидетелят посочва, че в практиката е масово други научни колективи да синтезират повторно, вече публикувани химични съединения и да разработват техни производни, за което не се изискват никакви разрешения, права и патенти, а всъщност, това е в основата на научната работа при получаване на биологични вещества. Твърди, че е запознат с дисертацията на доц. Н., тъй като е химик. Потвърждава, че методът на последователно алтернативно прилагане, на съединенията на академик Г. коректно е цитиран във всяка една публикация, като самият акад. Г. е участвал в писането на публикациите.

Н. Н.-В. посочва в показанията си, че е магистър-микробиолог и познава доц. И. Н. от 2009 г., когато постъпва в департамент „Вирусология“, а от 2011г., е в една лаборатория с жалбоподателката. Относно експериментите, които са свързани с тройните комбинации срещу антиентеровирусите посочва, че не е участвала в тези експерименти, тъй като по това време е работела по друг научен проект. Навежда, че има наблюдение за работата на доц. Н. във връзка с посочените експерименти, тъй като работи в една и съща лаборатория и ползва една и съща апаратура с нея. Споделя, че отговаря за осигуряването на нужните материали и консумативи за извършване на експерименталната работа. Навежда, че доц. Н. е извършвала основната експериментална работа и е била с водеща роля по вирусологичните изследвания. Като причина за това посочва нужните знания и опит, притежавани от жалбоподателката, за да организира, планира и провежда изследванията, както и да обработва и интерпретира резултатите. Относно А. С., свидетелят посочва, че същата е имала участие в тези експерименти като един млад човек, който идва директно от студентската скамейка, който е трябвало да бъде обучен. Твърди, че задачата по обучението на С. е възложена лично от академик Г. на доц. Н.. В. посочва, че доц. Н. доста дълго време е обучавала А. С., а в по-късен етап, когато я е обучила, нейното участие вече беше по-активно. Свидетелят посочва още, че резултатите от двете тройни комбинации са публикувани в две статии, излезли през 2015 г., като това са четири години преди защитата на А. С.. Именно за тези резултати В. твърди, че са използвани като източник в дисертацията на доц. Н.. Тя е убедена, че няма чужди резултати, които доц. Н. да представя като свои и че не ѝ е известно да е имало някакъв спор, конфликт или предявени претенции относно авторството на тези резултати, преди подаването на сигнала от акад. Г.. Споделя, че доцент И. Н. е завеждащ на Департамент „Вирусология“ към Института по микробиология в момента. Смята, че департаментът се развива прекрасно през последните години, а доц. Н. е един отговорен и коректен колега.

След разпитите на свидетелите е изслушано и вещото лице, което поддържа изложеното си заключение. В хода на изслушването, ВЛ заявява, че доц. Н. в литературния си обзор, който е много подробен и добре структуриран, още в началото съобщава, че въпросната използвана схема е с авторство акад. А. Г., и че той е пионер в това отношение, както и ръководител на школа, която е поставила начало на тези изследвания. Много подробно е цитирано неговото участие в разработвания проблем. Посочва още, че е абсолютно съгласна с цитираните в заключението мнения на хора - членове на научното жури, които са оценявали дисертацията на доц. Н.. Допълва, че познава лично рецензентите, като те са обучени с добра научна репутация. Подкрепя напълно отразените от тях положителни оценки спрямо направени изводи от дисертантката. На въпрос дали в трудовете на доц. Н. има случаи на така нареченото „самоплагиатство“? (Тя да е представила една и съща публикация или идентичен текст, части от публикация, два пъти за две различни, свои, научни степени или длъжности.) вещото лице отговаря, че когато се обсъжда даден проблем в литературна справка, авторът има право да се позове на свои предварителни изследвания защото все пак трябва да доразвие тези свои изследвания, но въпросните цитирани публикации не са използвани за покриването на минималните изисквания, които се изискват за

голямата дисертация, което автоматично значи, че тя не се самоцитира. ВЛ навежда още, че се е запознала много подробно с трите арбитражни доклада, въз основа на които е изготвен този от Комисията за академична етика. Твърди, че двамата от арбитражите са хора, с които е работила дълго време и познава лично. ВЛ очертава разликата във фактическите констатации, които са направили тримата арбитражи, като посочва, че проф. Р. А. много подробно е обяснила, в своето заключение, че няма плагиатство, тъй като източникът е цитиран много ясно и недвусмислено. За професор Р. А. ВЛ разказва, че също прави много подробен анализ на дисертацията и публикациите, но достига до извода, че има плагиатство, но не това, което е цитирано в Закона - класическо, а идейно плагиатство. Досежно третия арбитър ВЛ посочва, че доц. Ш. не намира данни за плагиатство, а според него има процедурни нарушения на провежданата процедура. На ВЛ не е известно да има научна дефиниция на понятието „идейно плагиатство“, още повече в българското законодателство - Закона за авторското право и сродните права ясно дава определения как се защитава едно право. Навежда, че в случая, идеите на повечето учение, за съжаление, не са защитени, а се защитава материалният източник на това право, а именно публикация, книга, монография и т.н. Заявява изрично, че в случая няма никакви данни и за идейно плагиатство, тъй като идеите не са защитени по никакъв начин. Относно становището на проф. А., ВЛ разяснява, че тя, въпреки че цитира точно закона какво означава плагиатство, то идеите, които са били инициирани от акад. Г. за заимствани от дисертантката. Твърди, че няма как да се намери потвърждение в нейния труд, тъй като все пак акад. Г. претендира за ръководител на една школа от учени и най- малкото е тяхно морално задължение да продължат да развиват това направление и да стъпят върху неговия опит и постижения. В този смисъл ВЛ намира за много трудно за доказване, чия е била идеята за написването на тази дисертация, като се ползва предишния опит, който е ясно и недвусмислено цитиран от дисертантката.

ВЛ квалифицирала като неверен коментара на проф. А. касателно състава на научното жури, според който научното жури не е разполагало с достатъчно компетентни специалисти по тематиката на дисертационния труд. ВЛ се позовава на справката в Н., като заявява, че проф.К. е ръководител управление на ентеровируси. Доцент Р. посочва, че ако проф.К. не е специалист в това направление, не вижда кой би бил. ВЛ казва за проф. Р. П., че също е с дългогодишен стаж и не се съмнява в неговата компетентност. ВЛ споделя същото виждан и за останалите членове на научното жури, като навежда, че те са вирусолози и микробиолози със завидна научна продукция и с много богат опит в тази област. Смята за стряскаща коментираната квалификация от страна на проф. А.. За членовете на процесното НЖ допълва, че са утвърдени специалисти и като такива, масово се ползват в научни журита. Още повече посочва, че в справката на Н. докторската дисертация на проф. К. е участвала, лично проф. Р. А., където тя я квалифицира като специалист и то изявен специалист в тази област, а след това, тя едва ли не се отрича от предишните си твърдения. Потвърждава, че когато оценява проф. К., проф. А. се изказва положително, а когато оценява работата на проф. К. като член на научното жури, оценявало дисертацията на доц. Н., я negliжира. ВЛ определя за невярно твърдението на доц. Ш., процедурните нарушения, доколкото не било правилно структурирано научното жури, и че информацията за защита на дисертацията не е преседяла достатъчно време на сайта на института. Доц. Р. смята, че срокът е спазен, и ако не е бил спазен не би се дало ход, като това са неща, които априори се проверяват и няма как да бъдат нарушени, а всеки, който е имал интерес и желание да прочете дисертацията е можел да го направи в законовия срок.

На въпрос на кое би дала приоритет – на научното жури или на състава на членовете на комисията по академична етика и съответно тримата арбитражи ВЛ отговаря, че седемчленното жури е избрано точно въз основа на тяхната висока научна компетентност в тази област. За

всичките седем би гласувала на 100% потвърждение за техните показатели. За арбитрите посочва, че двама от тях – проф. А. и проф. А. са вирусолози с утвърден научен опит, но добавя, че са само двама срещу седем, което означава, че журито натежава най-малко с количествен състав, а и с качества има преобладаващо мнение.

Доц. Р. заявява, че много внимателно се е запознала с дисертациите и с научните трудове на доцент Н. и никъде не е открила нито дума, която тя да използва чужд опит без да цитира автора и неговия принос в изследванията си. Според нея не може да става дума за плагиатство, като това е съвсем нормално и желано академично развитие на тематиката от дисертантката.

При така установеното от фактическа страна съдът достигна до следните правни изводи:

Съгласно изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност, съдът извършва пълна проверка на обжалвания административен акт относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, т. е. на всички основания, визирани в чл. 146 от АПК. При преценката си, съдът изхожда от правните и фактическите основания, посочени в оспорвания индивидуален административен акт, представената административна преписка и събраните по делото доказателства. При проверката на административния акт, съдът не е обвързан от основанията, въведени от оспорващия, нито от неговото искане. Съдът следва да отмени или обяви за нищожен акта и ако констатира порок, който оспорващият не е посочил.

Жалбата е процесуално допустима, подадена от надлежна страна, срещу акт, който подлежи на съдебен контрол. Разгледана по същество е основателна.

Заповедта е издадена в писмена форма и съдържа изискуемите реквизити, включително фактическите и правните основания за издаването ѝ. От фактическа страна административният орган се е позовал на полученото от министъра на образованието и науката писмо, съдържащо констатациите на Комисията по академична етика, а от правна страна заповедта се основана на чл. 35, ал. 3 от ЗРАСРБ. Доказването на наличието на фактическите основания, респективно на съответствието им с правните основания е въпрос на материалната законосъобразност на административния акт. От представените по делото доказателства съдът намира, че издадената заповед е материално незаконосъобразна.

Неоснователно е оплакването в жалбата, че е налице съществено процесуално нарушение поради нарушена темпорална компетентност на КАЕ при издаването на доклада си до министъра на образованието и науката, която е довела до порок в крайния акт- оспорената заповед на директора на ИМикБ – БАН.

Съгласно нормативната уредба, административното производство законодателно е разделено на два етапа. В първия етап се извършва установяване (доказване) наличието на плагиатство, а във втория етап се издава административния акт по чл. 35 от ЗРАСРБ. Особеността на това административно производство се състои в това, че двата етапа протичат пред различни административни органи. В първия етап водещ административен орган е министърът на образованието и науката, на основание посочените правомощия в чл. 30, ал. 4 от ЗРАСРБ, а именно: да издава заповед за извършване на проверка, която включва: 1. проверка относно допустимостта на сигнала в съответствие с изискванията по ал. 2 и 3; и 2. проверка по същество на сигнала относно спазване изискванията на този закон, правилника за прилагането му и правилниците на висшите училища и научните организации, включително и за наличието на плагиатство в представения в съответната процедура дисертационен труд и/или публикации, недостоверност на представените научни данни и/или конфликт на интереси при формирането на съставите на научните журита по реда на този закон. Този първи етап също се характеризира с

двуетапност – проверка по допустимост и проверка по същество на сигнала.

Съгласно чл. 30, ал. 9 от ЗРАСРБ Комисията по академична етика се произнася в срок до 30 дни с доклад до министъра на образованието и науката относно наличието или липсата на нарушения по ал. 2, т. 1 – 4. Докладът при нарушения по ал. 2, т. 3 и 4 се изготвя въз основа на становищата на всеки един от арбитрите. По силата на чл. 30, ал. 10 от на ЗРАСРБ, в случаите на необходимост министърът на образованието и науката със заповед може да удължи срока по ал. 9, но за не повече от 30 дни.

В настоящия случай, със Заповед на министъра (МЗ) № РД 09-3390/29.10.2025 г. е определена Комисия по допустимост на сигнала на акад. Г., която е изразила становище за неговата допустимост. Със заповед МЗ № РД 09-3431/04.11.2025 г. сигналът е бил възложен на КАЕ за проверка на неговата основателност. На база на становищата на назначените арбитри КАЕ е изготвила доклад до министъра едва на 11.02.2026 г. КАЕ не се е произнесла в предвидения в закона срок, като това представлява нарушение на административнопроизводствените правила, но същото не е от категорията на съществения, защото съобразно доказателствата по делото неспазването му не би се отразило на резултата от крайния, завършващ административното производство акт- Заповед №1-36/05.03.2026 г. на директора на ИМикБ – БАН. (Така прието в Решение № 6049/05.06.2025 г. по адм. д. № 1648/2025 г. на ВАС, V отделение).

Съдът счита, че неспазването на срока за произнасяне от страна на КАЕ не е съществено процесуално нарушение и не извод за опорочаване на процедурата. Според съда събраните в хода на съдебното производство доказателства докладът на комисията все пак не може да бъде използван като основание, за да се „докаже по законоустановения ред“ плагиатство или недостоверност на представените научни данни в дисертацията, въз основа на която доц. д-р Н. е придобила научна степен „доктор на науките“.

„Плагиатство“ по смисъла на § 1, т. 7 от ДР на ЗРАСРБ представлява „представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от друго, или използването на публикувани от друго научни резултати, без позоваване или цитиране в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академични длъжности;“. Съгласно чл. 35, ал. 1, т. 1 ЗРАСРБ „Когато бъде доказано по законоустановения ред плагиатство или недостоверност на представените научни данни в научните трудове, въз основа на които е придобило или е участвало в процедура за придобиване на научна степен, или е заело или е участвало в конкурс за заемане на академична длъжност.“ Именно наличието на плагиатство не е безспорно установено, видно от експертния анализ на трите арбитра, определени от КАЕ, които са разделени в мненията си за наличие на плагиатство по смисъла на § 1, т. 7 от ДР на ЗРАСРБ, съгласно подробно посоченото в техните становища. В доклада на Комисията по академична етика неправилно е посочено, че един от рецензентите - доц. Ш., потвърждава в заключението си твърденията за плагиатство на друг от арбитрите - проф. А.. Така се стига до заключението, че двама от тримата назначени арбитри споделят становището за наличие на плагиатство в процесната дисертация на доц. Д-р Н.. Това заключение не съответства на събраните по делото доказателства и на самите становища на рецензентите, но вследствие именно на него е препоръчано на министъра на образованието и науката да се приложат разпоредбите на чл. 35, ал. 1 и ал. 2 от ЗРАСРБ. От своя страна, това води до издаването на Писмо рег. № 0901-250/13.02.2026 г. на министъра до директора на ИМикБ – БАН. Впоследствие, поради императивната законова разпоредба на чл. 35, ал. 4 от ЗРАСРБ, директорът на ИМикБ – БАН е поставен в хипотезата на обвързана компетентност и бил е длъжен да издаде оспорената в настоящото производство заповед.

Не само противоречията между арбитрите обаче дават основание на настоящия състав да

заклучи, че в процесния случай не може да става въпрос за плагиатство. Съгласно приложените по делото доказателства, както и изслушаните свидетелски показания и експертно заключение, не се установява по никакъв начин дисертацията на доц. Н. да е била създадена посредством плагиатство. Твърденията, съдържащи се в доклада, на който се основава оспорената заповед, не отговарят на действителността.

Основателно е оплакването, изложено в жалбата, че при образуването на административно производство за отнемане на присъдената ѝ научна степен „доктор на науките“ жалбоподателката не е уведомена и съответно - конституирана като страна, което представлява нарушение на чл. 26, ал. 1 от АПК. С писмо с рег. № 94-6674/28.01.2026 г. доц. Н. е уведомена за извършвана проверка от Комисията по академична етика от заместник-министъра на образованието и науката, в противоречие с разпоредбата на чл. 30, ал. 11 ЗРАСРБ, която предвижда, че уведомяването следва да се извърши от КАЕ, която следва да даде на възможност на лицето да изрази своето становище. В писмото не е включена информация за датата, до която трябва да бъде издаден актът, въпреки че срокът за приключване на производството е по-дълъг от 7 дни, което също е в противоречие с чл. 26, ал. 1, изр. второ АПК. Това представлява съществено процесуално нарушение, което е самостоятелно основание за отмяна на оспорената заповед.

Изложеното налага извод за несъответствие с установените по делото факти по отношение на ключов за окончателното решение на административния орган подготвителен акт, които рефлектират върху законосъобразността на крайния административен акт. Налице е и съществено процесуално нарушение, което нарушава правото на защита на жалбоподателката. Това налага отмяната на оспорената заповед.

Предвид изхода на спора, на ответника не се дължат разноски.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени направените от него разноски в размер на 1815,11 (хиляда осемстотин и петнадесет евро и единадесет евроцента) / 3550,05 (три хиляди петстотин и петдесет лева и петстотинки), представляващи адвокатско възнаграждение от 1300 (хиляда и триста) евро / 2542,58 (две хиляди петстотин четиридесет и два лева и петдесет и осем стотинки), заплатена държавна такса от 5,11 (пет евро и единадесет евроцента) / 10 (десет) лева и разноски от 510 (петстотин и десет) евро / 997,47 (деветстотин деветдесет и седем лева и четиридесет и седем стотинки) за съдебно-микробиологична експертиза, за които са представени списък с разноски и доказателства за реалното им заплащане. Съдът счита, че отговорност за разноските следва да носи БАН. „аргумент чл.11 ЗБАН“ В случая именно БАН е юридическото лице, от чийто бюджет следва да бъдат възстановени тези разноски, предвид разпоредбата на чл. 1, ал. 3 във вр. с ал. 1 от Закона за Българска академия на науките(ЗБАН). По силата на чл. 11 от ЗБАН именно БАН е органът, който съставя, изпълнява и отчита бюджет. Съгласно чл. 32 от Устава на БАН Общото събрание на БАН може да създава постоянните научни звена - институти, централни лаборатории, центрове и музеи, които са автономни, като такъв безспорно е и ИЕФЕМ, но за тази категория липсват правомощия, свързани с формиране и разпореждане със самостоятелен бюджет, а според чл. 16, ал. 1, т. 11. от Устава на БАН Общото събрание на БАН утвърждава неговия бюджет и приема неговото разпределение, а съгласно чл. 6, ал. 1 ЗБАН научните институти и другите самостоятелни звена на Българската академия на науките са извършват фундаментални научни изследвания, подготовка на кадри, приложна и технологична дейност.

С оглед на така установеното, именно БАН е органът, чиято администрация визираща разпоредбата на чл. 143, ал. 1 АПК.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София град, II отделение, 76 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед №1-36/05.03.2026 г. на директора на Института по микробиология „С. А.“ към Българската академия на науките (ИМикБ – БАН).

ОСЪЖДА Българската академия на науките (БАН), с ЕИК[ЕИК], представлявана от Председателя, да заплати на доц. д-р И. Н. Н., с ЕГН [ЕГН], сумата от 1815,11 (хиляда осемстотин и петнадесет евро и единадесет евроцента) / 3550,05 (три хиляди петстотин и петдесет лева и пет стотинки), представляваща разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: